

Ympäristövastuuohjelma

Suomen
Hiihtoliitto

1. Johdanto
2. Lähtötilanteen kartoitus
 - a. Hiihtoliiton hiilijalanjäljen selvitys
 - b. Hiihtolajien ilmasto- ja ympäristökysymyksiä
3. Suunnittelu
 - a. Tavoitteen asettelu ja aikataulu
 - b. Tehdyt toimenpiteet kaudella 2021–2022
 - c. Pilottihanke Helsinki Ski Weeks
4. Toimenpidesuunnitelma kaudelle 2022–2023
 - a. Suur tapahtumat
 - b. Matkustaminen
 - c. Olosuhteet
 - d. Varusteet
 - e. Huolto
 - f. Hiilikädenjälki ja yhteistyökumppanit

TALVI

OLOSUHDE

HYVIN-
VOINTI &
TERVEYS

LUMI

LIIKUNTA &
URHEILU

ILMASTO

1. Johdanto

Lumi on hiihdolle elinehto ja se on myös kaiken keskiössä. Mikäli ilmaston lämpeneminen jatkuu edelleen, lumi katoaa kokonaan suuresta osasta Etelä-Suomea jo ennen tämän vuosisadan loppua.

EU on sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 55 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta. Suomi on sitoutunut uudistamaan EU:n ja Suomen ilmastopoliittikkaa siten, että teemme oman osamme maailman keskilämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 asteeseen. Lämpenemisen rajoittuminen 1,5 asteeseen vaikuttaa oleellisesti hiihdon tulevaisuuteen ja Hiihtoliitto yhdessä koko hiihtoyhteisön kanssa haluaa olla tekemässä toimenpiteitä tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

Hiihtoliiton ympäristösuunnitelma on osa laajempaa vastuullisuussuunnitelmaa.

Suomen
Hiihtoliitto

INTOHIMOLLA JA TULEVAISUUDESTA VASTUUTA KANTAEN.

HYVÄN
HALLINNON
OHJELMA

KURINPITO (kansallinen ja kansainvälinen)

VASTUULLISUUSOHJELMA

PUHDAS LATU

Antidoping-
ohjelma

REILU LATU

Kilpailu-
manipulaation
torjuntaohjelma

YHTEINEN LATU

Yhdenvertaisuus-
ja tasa-arvo-
ohjelma

"SNOW SAFE"

Turvallisen ja
häirintävapaan
toiminta-
ympäristön
ohjelma

YMPÄRISTÖ- OHJELMA

3

Hiihtoliiton vastuullisuussuunnitelma ja ympäristövastuusuunnitelma pohjaavat Olympiakomitean urheiluyhteisön yhteiseen vastuullisuusohjelmaan. Hiihtoliitto sitoutuu ympäristötyössään seuraavaan Olympiakomitean vastuullisuusohjelmassa määriteltyyn:

"Tavoite: Vähennämme urheilun ympäristövaikutuksia ja teemme osamme ilmastonmuutoksen hillinnässä. Tunnistamme merkittävimmät urheilun ympäristövaikutukset ja teemme toimenpiteitä vaikutusten vähentämiseksi. Näytämme esimerkkiä ympäristön huomioimisessa.

Suomen
Hiihtoliitto

5

Toimenpiteet: Tunnistamme ja arvioimme oman toimintamme ympäristövaikutukset. Vähennämme urheilun ympäristövaikutuksia muokkaamalla toimintatapojamme mm. kilpailujärjestelmien, tapahtumien järjestämisen, varusteiden, kulkutapojen, liikuntapaikkojen ja hankintojen osalta. Viestimme ympäristöasioistamme ja teoistamme aktiivisesti. Laadimme ympäristöohjelman, jonka toteutumista seuraamme ja arvioimme.”

2. Lähtötilanteen kartoitus

Hiihtoliiton ympäristövastuutyö käynnistettiin perustamalla työryhmä liiton eri toimialojen henkilökunnasta. Työ aloitettiin tilannekartoituksella. Ulkopuoliselta asiantuntijalta tilattiin arviolaskelma Hiihtoliiton hiilijalanjäljestä, jotta saataisiin käsitys, missä suuruusluokassa Hiihtoliitto on ympäristökuormittajana, ja mistä suurimmat päästöt syntyvät liiton toiminnassa. Lisäksi selvitettiin ja koottiin yhteen hiihtolajien keskeisimpiä ilmastoon ja ympäristöön vaikuttavia asioita. Tilannekartoitus tehtiin alkuvuodesta 2021.

a. Hiihtoliiton hiilijalanjäljen selvitys

Suomen Hiihtoliiton hiilijalanjäljestä tehtiin arviolaskelma vuoden 2021 aikana. Laskennalla selvitettiin, kuinka paljon ilmastokuormaa eli kasvihuonekaasuja Suomen Hiihtoliitto tuotti toiminnallaan vuoden 2019 aikana. Laskennassa käytettiin vuoden 2019 lukuja, koska vuosi 2020 oli poikkeuksellinen COVID-19-pandemian takia. Laskennalla haluttiin saada mahdollisimman todellinen kuva Hiihtoliiton normaalin toiminnan hiilijalanjäljestä. Laskentaan sisältyi toimistojen (Helsinki ja Lahti) ja liiton perustoiminnan lisäksi Salpausselän kisat, Ruka Nordic, SM-kisat ja Suomen Cup – 7 kilpailua (laskennassa mukana Vöyrin SM-hiihdot) ja Lasten Lumipäivät -kiertue (yhteensä 27 paikkakuntaa ja 63 tapahtumapäivää).

Tulokset

Suomen Hiihtoliiton kokonaispäästöt olivat vuonna 2019 yhteensä 3 034 tCO₂ekv eli 3 033 520 kg hiilidioksidiekvivalenttia. Liiton toimistojen perustoiminnan osuus hiilipäästöistä oli vain 9 % ja tapahtumien osuus 91 %.

	Kokonaispäästöt (tCO ₂ ekv)	%
Liiton perustoiminta	283,00	9 %
Ruka Nordic	1621,44	53 %
Salpausselän kisat	704,69	23 %
Lasten Lumipäivät	20,71	1 %
SM-kisat ja Suomen Cup	403,68	13 %
Hiilijalanjälki	3033,52	100

Kokonaispäästöistä (3 034 tCO₂ekv) liikkumisen osuus oli 2 509 tCO₂ekv eli 83 % kaikista päästöistä. Tulokset osoittavat selvästi, miten valtava merkitys matkustamisella on Hiihtoliiton hiilijalanjäljessä.

Päästöluokka	Päästöluokat yhteensä (tCO ₂ ekv)	%
Energia	38,33	1 %
Liikkuminen	2508,97	83 %
Jäte	9,84	0 %
Hankinnat	126,45	4 %
Ruoka	134,30	4 %
Palvelut	215,62	7 %
Hiilijalanjälki	3033,51	100

b. Hiihtolajien ympäristö- ja ilmastokysymyksiä

Tapahtumien hiilijalanjäljen suuruuden lisäksi erityisesti matkustamisen hiilijalanjälki nousi keskeiseksi Hiihtoliiton ympäristökuormittajaksi. Myös huoltoon, olosuhteisiin ja varusteisiin liittyvät kysymykset todettiin keskeisiksi osa-alueiksi erityisesti hiihtolajien merkittäviä ympäristö- ja ilmastoasioita kartoitettaessa.

3. Suunnittelu

a. Tavoitteenasettelu ja aikataulu

Hiihtoliiton ympäristösuunnitelma haluttiin rakentaa käytännön läheiseksi ja konkreettisiin toimiin perustuvaksi. Suomen Hiihtoliiton ympäristöohjelmaa päivitetään ja tarkastellaan vuosittain ennen uuden kauden alkua. Ohjelmalle tullaan asettamaan välitavoitteita, joiden onnistumista arvioidaan vuosittain.

Hiihtoliiton ympäristöohjelman päätavoitteet ovat:

- vähentää hiilijalanjälkeä omassa toiminnassa
- olla vaikuttamassa ja haastamassa koko hiihtoyhteisöä tekemään toimia ilmastonmuutoksen ehkäisemiseksi

b. Tehdyt toimenpiteet kaudella 2021–2022

Alkukartoituksen ja hiilijalanjäljen laskennan tulokset osoittivat selvästi, että suurin osa Suomen Hiihtoliiton hiilijalanjäljestä koostuu sen omistamien suur tapahtumien hiilijalanjäljestä. Ensimmäisinä toimenpiteinä päätettiin ryhtyä pienentämään suur tapahtumien hiilijalanjälkeä, koska sitä kautta oli mahdollista saada suurimmat vaikutukset. SHL valitsi uuden, vuonna 2022 ensimmäistä kertaa järjestettävän Helsinki Ski Weeks -tapahtuman ympäristövastuun pilottihankkeeksi kaudelle 2021–2022.

c. Pilottihanke Helsinki Ski Weeks 2021–2022

Hiihtoliiton uutta Helsinki Ski Weeks tapahtumaa päätettiin lähteä toteuttamaan mahdollisimman vastuullisesti ja hiilineutraalina. Tapahtuman kokemuksia ja oppeja siirretään jatkossa myös Hiihtoliiton muihin tapahtumiin. Helsinki Ski Weeks -tapahtumaan nimettiin erikseen vastuullisuusasiantuntija, jonka tehtävänä oli huolehtia, että tapahtuma järjestettäisiin mahdollisimman vastuullisesti ja tapahtuma tehtäisiin mahdollisimman pienillä hiilipäästöillä. Helsingin kaupunki oli HSW:n yksi pääyhteistyökumppaneista ja kaupunki vaati tapahtuman toteuttamista hiilineutraalina.

Omaa tapahtumaorganisaatiota, alihankkijoita ja muita sidosryhmiä ohjattiin ympäristövastuutyössä jokaiselle ryhmälle erikseen laadittujen konkreettisten vastuullisuussääntöjen avulla.

Helsinki Ski Weeks -tapahtuman kokonaispäästöt olivat vuonna 2022 yhteensä 104,51 tCO₂ekv eli 104 510 kg hiilidioksidiekvivalenttia. Tapahtuman ympäristöpäyhteistyökumppani Santander kompensoi Helsinki Ski Weeksin jäljelle jääneet päästöt. Kompensointi toteutettiin Gold Standardin hyväksymän Kolumbiassa sijaitsevan Vichadan alueen metsittämisprojektin kautta.

4. Toimenpidesuunnitelma kaudelle 2022–2023

a. Suur tapahtumat

Tulevan kauden osalta Helsinki Ski Weeksin ympäristötyötä kehitetään edelleen tapahtuman oman vastuullisuusohjelman mukaisesti. Muut suur tapahtumat Ruka Nordic ja Salpausselän kisat jatkavat ja kehittävät omissa organisaatioissaan ympäristötyötä. Suur tapahtumien jälkeen ja näiden kokemusten avulla vastuullisuustyötä jalkautetaan soveltuvin osin kotimaan kilpailutoimintaan muun muassa järjestäjiä kouluttamalla.

Tapahtumien lisäksi muihin alla oleviin, keskeisiin Hiihtoliiton sekä hiihtolajien ympäristö- ja ilmastokysymyksiin paneudutaan ja haetaan kestäviä ja konkreettisia ratkaisuja yhdessä eri sidosryhmien kanssa. Jo tehdyt toimistohenkilökunnan arjen vastuullisuusteot koordinoidaan ja kootaan jäsennellyksi kokonaisuudeksi, valmennusryhmät ja Lumilajit Liikuttavat -kokonaisuudet otetaan mukaan järjestelmällisesti ympäristövastuutyöhön. Seurakenttä otetaan mukaan askel kerrallaan tulevana vuosina apua ja helppoja konsepteja tarjoten.

b. Matkustaminen

Matkustamisen hiilipäästöt olivat selvästi suurin Hiihtoliiton hiilipäästöjen aiheuttaja. Huippu-urheilussa jatkuva matkustaminen kansainvälisillä kilpailukiertueilla ja suur tapahtumissa aiheuttaa suuria hiilipäästöjä. Järkevästi suunnitelluilla kilpailukalentereilla on merkittävä vaikutus huippu-urheilun matkustamisessa. Hiihtoliitto vaikuttaa mahdollisuuksiensa mukaan kansainvälisessä yhteistyössä ympäristökuormituksen huomiointiin kansainvälistä kilpailukalenteria suunniteltaessa.

c. Olosuhteet

Lämpimien ja vähälumisten talvien vuoksi hiihdon olosuhteita on ryhdytty luomaan entistä enemmän keinotekoisesti.

Näiden keinotekkoisten harrastus- ja harjoitteluympäristöjen luomisen ympäristökuorman selvittäminen eri sidosryhmien kanssa on tärkeää. Tarkoituksena on löytää vähemmän kuormittavia keinoja ja jakaa tietoa eri toimijoiden kesken. Merkittäviä asioita ovat keino- ja säilölumilatujen tekemisen energian käyttö, suoraan luonnosta otettavan veden pumppauksen vaikutus paikalliseen ekosysteemiin sekä lumen ja jään kestävyysvaikutusten vaikuttavien menetelmien, esim. suolauksen, seurausten arviointi. Ilmastonmuutoksen lisäksi luonnon monimuotoisuuteen liittyvät ongelmat ovat merkittävä ympäristöongelma, ja erityisesti olosuhteisiin liittyvät seikat ovat yhteydessä luonnon monimuotoisuuteen.

d. Varusteet

Kilpavarustelun lisääntyminen ja hiihtovarusteiden kierrätysmahdollisuudet ovat merkittäviä asioita huippu-urheilussa. Myös seura- ja harrastetoiminnassa hiihtovarusteet ovat keskeisessä roolissa hiihtourheilun ympäristökuormaa arvioitaessa. Hiihtoliitto tukee ja kannustaa hiihtoteollisuutta ympäristöystävällisempien materiaalien kehittämisessä sekä kannustaa omalla toiminnallaan välineiden kierrättämistä ja jatkohyödyntämistä.

e. Huolto

Erityisiä hiihtolajeja koskettavia ympäristö- ja ilmastokysymyksiä ovat muun muassa suksien huoltoon liittyvät toiminnot. EU on lainsäädännöllään kieltänyt fluorivoiteiden myynnin ja tuotannon, ja Kansainvälinen hiihtoliitto (FIS) on kieltänyt korkeaflooristen eli C8-voiteiden käytön. Myös matalaflooristen voiteiden täyskieltoa valmistellaan. Suksiin huoltoon liittyvät terveyttä haittaavat ja ympäristöä kuormittavat päästöt ja jätteet huomioidaan kaikessa Hiihtoliiton toiminnassa ja määriä vähennetään.

f. Hiilikädenjälki ja yhteistyökumppanit

Hiilijalanjäljen pienentämiseen tähtäävän työn lisäksi Suomen Hiihtoliitto tulee panostamaan jatkossa eri yhteistyötahojen kanssa hiilikädenjäljen kasvattamiseen. Olemme kasvihuonekaasujen päästäjänä pieni, mutta meillä on mahdollisuus olla vaikuttajana suuri.

Teemme myös kaupallisten kumppaneidemme kanssa yhteistyötä talvien säilyttämiseksi. Muun muassa pitkäaikainen yhteistyökumppanimme St1 on ollut tukemassa ja auttamassa seurojen hiilijalanjäljen laskentaan soveltuvan mallin kehittämisessä.

Yhteisen sanoman ja vaikuttavien toimenpiteiden tekeminen tapahtumissa ja urheilijoiden kanssa sekä yhteisen sanoman välittäminen viestinnässä ovat yhteisen ympäristövastuutyön keskiössä.

Hyväksytty Hiihtoliiton johtokunnassa 25.11.2022

